

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny dla klas 3 gimnazjum

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	<p style="text-align: center;">Uczeń:</p>	<p style="text-align: center;">Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:</p>	<p style="text-align: center;">Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:</p>	<p style="text-align: center;">Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:</p>	<p style="text-align: center;">Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:</p>
<p>2. i 3. Świat między wojnami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy pochodzenie nazwy epoki • podaje daty graniczne epoki • wymienia nazwiska głównych myślicieli epoki • wymienia najważniejsze cechy abstrakcjonizmu, kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o ważnych wydarzeniach i zjawiskach, które ukształtowały charakter międzywojnia • przedstawia poglądy Oswalda Spenglera i Zygmunta Freuda • wyjaśnia, czym charakteryzowała się architektura dwudziestolecia międzywojennego • odszukuje we wskazanych źródłach informacje dotyczące rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę w formie mapy myśli 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat poglądów myślicieli epoki i uzasadnia swoje zdanie • charakteryzuje życie artystyczne epoki • określa, w jaki sposób psychologia wpłynęła na literaturę międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w ukazywaniu świata przez ekspresjonistów, kubistów, abstrakcjonistów i surrealistów • odszukuje w różnych źródłach informacje o rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, jakie znaczenie ma dwudziestolecie międzywojenne dla kultury europejskiej
<p>4. Poezja skamandrytów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów wierszy Kazimierza Wierzyńskiego • opowiada, po czym można poznać, że ktoś jest szczęśliwy • określa nastrój utworu • wskazuje, do kogo zwraca się podmiot literacki i o czym 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tabelę wyrazami z tekstu przywołującymi barwy i nazywa kolory • wyszukuje w utworze metafory • wyjaśnia, czym jest przeczucie poetyckie • opisuje kolorystykę i nastrój pory roku, która 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Kazimierza Wierzyńskiego • uzasadnia, że utwór należy do liryki bezpośredniej • wyjaśnia symbolikę koloru zielonego • wypisuje ze słownika frazeologicznego pięć frazeologizmów ze słowem <i>zielony</i> i wyjaśnia ich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wskazanych w wierszu metafor • omawia funkcję przeczucia w utworze • przypomina, w których epokach literackich w utworach pojawiały się obrazy przyrody odzwierciedlające nastrój 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w albumach malarstwa lub internecie reprodukcje obrazów, które oddają atmosferę radości poezji skamandrytów i wskazuje, co łączy wybrane dzieła

	opowiada • podaje, do jakiego rodzaju liryki należy omawiany wiersz	odzwierciedla jego typ osobowości	znaczenie	podmiotu literackiego	
5. i 6. Krytyczny obraz mieszczaństwa	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły tomów wierszy Juliana Tuwima wypisuje z utworu nazwy czynności, które wypełniają życie mieszczan zaznacza fragmenty, w których ujawnia się podmiot literacki określa, w jakich sytuacjach przedstawieni zostali bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm wskazuje sposoby zdobywania przez bohaterów informacji o świecie podkreśla w utworze wyrazy potoczne i nazywa środek stylistyczny, który tworzą podaje liczbę sylab w każdym wersie pierwszej strofy oraz zaznacza akcenty i nazywa ten rodzaj wiersza przedstawia na plakacie sposoby walki ze współczesnym konsumpcjonizmem 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, jak młodopolscy artyści oceniali mieszczan krótko omawia postać Juliana Tuwima opisuje nastawienie podmiotu literackiego do postaci 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję wyrazów potocznych w utworze omawia rolę zastosowanych w tekście powtórzeń omawia metafory, za pomocą których zostali scharakteryzowani bohaterowie omawia związki utworu Juliana Tuwima z obrazem George'a Grosza 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje świat wartości bohaterów ukazanych w tekście z postawą dzisiejszych mieszkańców miast bierze udział w dyskusji, czy przekaz Juliana Tuwima jest wciąż aktualny podaje przykłady współczesnych utworów, filmów lub piosenek, które poruszają podobną tematykę
7. <i>Śmierć chroni od miłości, a miłość od śmierci</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły tomów wierszy Jana Lechonia określa, w jaki sposób podmiot literacki przedstawia śmierć, a jak – miłość 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje uczucia, które dotyczą osoby mówiącej w wierszu podaje przykłady poznanych utworów łączące tematykę miłości i śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co w kontekście treści utworu oznaczają słowa: <i>Te dwie są me miłości i dwie śmierci moje</i> określa, jaka muzyka mogłaby być tłem wiersza komentuje ostatni wers tekstu używa wybranych słów do opisu emocji podmiotu literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Jana Lechonia odszukuje w wierszu personifikacje i omawia ich funkcje przedstawia w ciekawej formie prezentacji (np. kolaż, piktogram lub pantomima) swoje wyobrażenia na temat śmierci i miłości 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką rolę przypisuje podmiot literacki miłości i śmierci w swoim życiu oraz w dziejach ludzkości wymienia przykłady bohaterów literackich lub filmowych, których życie potwierdza słowa: <i>Śmierć chroni od miłości, a miłość od śmierci</i> określa, jakie środki stylistyczne typowe dla poezji barokowej zostały wykorzystane w tekście i jaki ma to wpływ na

					odczytanie utworu
8. O poezji kobiecej	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej określa tematykę wiersza podaje rzeczowniki określające własne uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyrazy, które najlepiej oddają emocje zawarte w tekście nazywa rodzaje rymów oraz wskazuje wykrzyknienie odnajduje w słowniku wyjaśnienie pojęcia <i>epigramat</i> przypomina treść wybranej lektury, której tematem jest wielka miłość 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi argumenty uzasadniające, że utwór jest epigramatem wyjaśnia, czego można się dowiedzieć o osobie mówiącej na podstawie utworu określa, w jaki sposób podmiot literacki opisuje swoje uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> podaje charakterystyczne cechy języka, którym posługuje się osoba mówiąca w wierszu wyjaśnia sens ostatniej linijki 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jak była ukazywana miłość w różnych epokach literackich odszukuje w dostępnych źródłach wartościowe wiersze i sentencje o miłości oraz prezentuje materiał pozostałym osobom z klasy przygotowuje na ten temat prezentację dotyczącą współczesnych filmów, piosenek i książek o miłości, wzbogaca ją fotografiami i nagraniami
9. Piszemy CV i życiorys	<ul style="list-style-type: none"> układa zdania zgodnie z kolejnością umieszczania ich w CV 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje CV zawierające podane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia życiorys odpowiednimi informacjami na temat siebie lub wymyślonej osoby 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z jakiego powodu poeta napisał swój życiorys w sposób odbiegający od ustalonych zasad tworzenia tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> pisze swoje CV, a następnie przekształca je na życiorys przy użyciu zamieszczonych sformułowań
10. Spotkanie z Awangardą Krakowską	<ul style="list-style-type: none"> przy użyciu słownika wyjaśnia termin <i>awangarda</i> określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przestrzeń ukazaną w tekście wskazuje środki stylistyczne, których poeta użył do opisu gmachów wymienia cechy wiersza wolnego redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na temat jednego z wybranych cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Juliana Przybosa wymienia cechy charakterystyczne zjawisk określanych jako awangarda uzasadnia, że „Gmachy” to wiersz wolny 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o skojarzeniach, jakie wywołuje graficzne przedstawienie wiersza Juliana Przybosa 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, dlaczego poeta został nazwany <i>wykrzyknikiem ulicy</i> zastanawia się nad rolą poety
11. <i>Zjesieniałe zmrocze,</i> czyli o neologizmach poetyckich	<ul style="list-style-type: none"> podaje skojarzenia do wyrazów <i>dzień</i> i <i>zmrok</i> opisuje swoje wrażenia po przeczytaniu wiersza wynotowuje wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest neologizm poetycki charakteryzuje postać opisaną w utworze tłumaczy sens ostatniej 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Bolesława Leśmiana przedstawia, jak wygląda świat, w którym żyje niezwykła istota 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję neologizmów w utworze wyjaśnia, co symbolizuje istota, która <i>wszystko wokół tchnieniem zatrzuwa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> układa swoje neologizmy i wyjaśnia, w jaki sposób zostały utworzone i co oznaczają wykonuje ilustrację do

	dotyczące postaci występujących w utworze	zwrotki wiersza	• określa, jak wygląda świat, w którym żyje <i>zjesieniałe zmrocze</i> w wierszu	<i>i gasi</i>	wiersza techniką kolażu
12. i 13. Przyjaźń – uczucie, o które warto zabiegać	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Marii Dąbrowskiej • wymienia główne wyróżniki powieści i opowiadań psychologicznych • wypowiada się na temat roli przyjaźni w życiu • szuka w internecie sentencji dotyczących przyjaźni 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w punktach kolejne etapy znajomości chłopców • charakteryzuje Karola, biorąc pod uwagę jego przemianę wewnętrzną • opowiada o planach i dążeniach Stefana • wskazuje cechy charakteru Stefana • porównuje sposób mówienia obu postaci • przedstawia swoje rozumienie podanych słów • wskazuje fragmenty, w których zostały opisane przeżycia chłopca 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Marii Dąbrowskiej • ocenia postępowanie Stefana • określa, w jaki sposób zostały przedstawione odczucia bohatera • redaguje opowiadanie o ważnym wydarzeniu związanym z bliską osobą, opisując swoje zachowanie, myśli i uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wnioski dotyczące różnic i podobieństw w sposobie mówienia obu postaci • bierze udział w dyskusji o przyjaźni • rozważa, czy możliwa jest przyjaźń między osobami z różnych środowisk i podaje przekonujące argumenty na poparcie swojego zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że utwór Marii Dąbrowskiej jest powieścią psychologiczną • aktywnie uczestniczy w dyskusji o przyjaźni, bierze pod uwagę różne aspekty
14. Wariacje na temat jazzu	<ul style="list-style-type: none"> • słucha kompozycji dwóch wybranych twórców jazzowych z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje nastrój utworów z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych • omawia tematykę dzieł Waldemara Świerzego i Tadeusza Makowskiego • opisuje wygląd postaci, ich strojów oraz instrumentów ukazanych na obrazie Tadeusza Makowskiego • słucha kompozycji dwóch utworów jazzowych: starszego oraz współczesnego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób został przedstawiony trębacz na plakacie Waldemara Świerzego • opowiada o kompozycji obrazu i plakatu • opisuje sposób prowadzenia linii oraz kolorystykę obu dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia podobieństwa i różnice pomiędzy kompozycją, sposobem prowadzenia linii oraz kolorystyką obydwu dzieł • wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy wysłuchanymi utworami oraz opisuje własne wrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób artyści oddali specyfikę jazzu i atmosferę towarzyszącą słuchaniu muzyki • wyjaśnia, jaki wpływ na formę dzieł ma technika ich wykonania
15. <i>Mały szary człowiek</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia związki frazeologiczne z wyrazem <i>szary</i> i wskazuje, jakie cechy ludzi i przedmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaki wizerunek ludzi współczesnych został ukazany w wierszu • wskazuje powtórzenia w 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega dramat <i>małego, szarego człowieka</i> • porównuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, czy obraz Alfonsa Karpińskiego można uznać za ilustrację wiersza „Uwaga dramat” i

		<p>są w nich uwypuklone</p> <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście epitety określające człowieka 	<p>wierszu i określa ich funkcję</p> <ul style="list-style-type: none"> gromadzi argumenty na wskazany temat 	<p>Andrzeja Bursy z wierszem Juliana Tuwima „Mieszkańcy”</p>	<p>uzasadnia swoją opinię</p> <ul style="list-style-type: none"> – bierze udział w dyskusji o tym, czy człowieka we współczesnym świecie można nazwać detalem – redaguje opowiadanie na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych
<p>16. Między wzorcową a użytkową normą językową</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady sytuacji oficjalnych i nieoficjalnych, w których należy wypowiadać się zgodnie z normą wzorcową 	<ul style="list-style-type: none"> wybiera odpowiednie wyrazy tak, aby wypowiedzi postaci były zgodne z normą wzorcową korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny zapoznaje się z hasłami słownikowymi i wyjaśnia, co oznaczają użyte kwalifikatory 	<ul style="list-style-type: none"> określa, czy dana forma mieści się w normie wzorcowej, czy należy do form potocznych lub błędnych z podanych słów tworzy poprawne związki frazeologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> przytacza tytuły publikacji, w których narrator tekstu szukał budzącego wątpliwość wyrazu i wymienia tytuły innych słowników pomocnych w takiej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w internecie informacje o co najmniej dwóch publikacjach innych niż słowniki, zawierających wiedzę o poprawnej pisowni w języku polskim
<p>17. Miłość i śmierć – siostry dwie</p>	<ul style="list-style-type: none"> opisuje nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika wyjaśnia symbolikę koloru czarnego i białego wymienia elementy składające się na obraz poetycki tłumaczy, kim są <i>dwie siostrzyce</i> uzasadnia, że utwór został zbudowany na zasadzie kontrastu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środki stylistyczne, które tworzą nastrój wiersza wskazuje wers zawierający przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wers zawierający przesłanie utworu wskazuje, które elementy na obrazie Edwarda Muncha mają znaczenie przenośne opisuje obraz Edwarda Muncha 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jaki sposób wiersz Mirosława Kuźniaka nawiązuje do utworu Jana Lechonia opracowuje mapę myśli dotyczącą miłości i śmierci przedstawianych w malarstwie
<p>18. Gdy miłość wypełnia człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje imię i nazwisko pisarki dwudziestolecia międzywojennego nazywanej <i>mistrzinią poetyckich miniatur</i> wymienia tytuły utworów Anny Świrszczyńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> układa trzy porównania z wyrażeniem <i>człowiek napelniony miłością</i> określa, kim jest podmiot literacki w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat skojarzeń i obrazów, jakie wywołuje lektura utworu tłumaczy, jak rozumie wyrażenie <i>wielkie życie</i> wyjaśnia znaczenie ostatniego wersu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, jakimi środkami stylistycznymi został wyrażony stan emocjonalny osoby mówiącej wyraża swój sąd na temat, czy prostota i oszczędna forma utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jaki sposób poetka nawiązuje do dwudziestolecia międzywojennego zapisuje w zeszycie, jakie pytania warto byłoby zadać osobie, której życie można nazwać wielkim

				pomagają czy utrudniają w jego odbiorze	• aktywnie bierze udział w dyskusji na temat „O miłości na smutno i na wesoło”
19. Zrozumieć surrealizm...	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły powieści Borisa Viana gromadzi informacje o głównym bohaterze dzieli elementy świata przedstawionego na realistyczne i nierealistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia schemat dotyczący podróży Amadeusza wskazuje zabawne fragmenty tekstu określa cel podróży Amadeusza opowiada swój najciekawszy sen 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia najważniejsze założenia surrealizmu określa, jakimi prawami rządzi się opisana w utworze rzeczywistość 	<ul style="list-style-type: none"> udowadnia, że przeczytane fragmenty odwołują się do założeń surrealizmu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki, za pomocą których autor uzyskał w utworze efekt komizmu
20. Jakie tajemnice skrywa rodzinny dom?	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, co może czuć człowiek wchodzący do nieznanego pomieszczenia wskazuje fragmenty świadczące o tym, kim jest narrator i do kogo się zwraca nazywa uczucia Matyldy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje za pomocą przymiotników atmosferę panującą w Zawrociu określa, co, według autorki, czuła babcia przed śmiercią 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi informacje o babce Aleksandrze na podstawie jej pamiętnika określa, czy dawni mieszkańcy odziedziczonego domu byli szczęśliwi nadaje fragmentom tekstu tytuły 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w dyskusji na temat korzyści, jakie może czerpać młody człowiek ze spotkania z przeszłością 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje wnioski z dyskusji
28. Pielęgnujmy tradycje rodzinne!	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o pierwszym wspomnieniu ze swojego dzieciństwa wymienia postacie i zdarzenia, które autor wspomina po latach 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w ilu miejscach mieszkał w dzieciństwie ksiądz Jan Twardowski wyjaśnia, co dla poety oznacza wyrażenie <i>typowy dom</i> wymienia tradycje pielęgnowane w domu rodzinnym autora wspomnień 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które z miejsc autor uznał za swój dom porównuje własne rozumienie pojęcia <i>typowy dom</i> z pojmowaniem tego wyrażenia przez Jana Twardowskiego określa rolę tradycji w swoim domu rodzinnym wyjaśnia, dlaczego <i>dom rodzinny widać, choć go nie ma</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w różnych źródłach relacje sławnych ludzi o ich dzieciństwie wyjaśnia, czy fragmenty biografii poety przynoszą odpowiedź na pytanie postawione w motcie tekstu interpretuje tytuł tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, w jaki sposób wydarzenia historyczne zdecydowały o atmosferze domu rodzinnego poety
22. i 23. Bezdomność – cichy problem	<ul style="list-style-type: none"> podaje swoje skojarzenia z wyrażeniem <i>piekło na ziemi</i> wymienia w kolejności chronologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa emocje towarzyszące chłopcu od chwili tragicznego wydarzenia wybiera rzeczowniki 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jaki sposób nieszczęścia wpłynęły na postrzeganie świata przez chłopca podaje swoje rozumienie 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje charakterystykę postaci Radka, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób tekst piosenki Roberta Kasprzyckiego nawiązuje do tematu artykułu

	nieszczęścia, które spotkały rodzinę bohatera <ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w rozmowie o docenianiu podstawowych dóbr i wygod materialnych 	najlepiej określające Radka <ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótką charakterystykę postaci Radka • wypisuje z utworu zwroty i wyrażenia potoczne • odszukuje w tekście fragmenty, w których zostały opisane różne reakcje ludzi na nieszczęście innych • wskazuje związki frazeologiczne odpowiadające sytuacji przedstawionej w tekście 	opinii psychologa na temat bohatera <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wypowiedzi chłopca • redaguje streszczenie omawianego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję użytych w artykule zwrotów i wyrażen potocznych • rozwija podaną myśl 	
24. Znaleźć własne miejsce	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza mapę myśli związaną ze słowem <i>dom</i> oraz dotyczącą słowa <i>bezdomność</i> • wskazuje w tekście fragmenty, w których zostały opisane odczucia Leny wobec nowej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co miał na myśli Oko, mówiąc, że rodzina, do której trafiła Lena, jest <i>uszyta z kawalków</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki typ narracji występuje w przytoczonym fragmencie • podaje powody ucieczki dziewczyny 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady panujące w domu, do którego trafiła bohaterka 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co uświadamia sobie Lena, kiedy spotyka bezdomną kobietę i co łączy te dwie postacie
25. Najmniejsze cząstki wyrazu – głoski i litery	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję głoski i litery • omawia podział głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje głoski, którymi różnią się podane pary wyrazów i klasyfikuje te głoski ze względu na dźwięczność, twardość, nosowość 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego ciche, niewyraźne wymawianie słów może spowodować nieporozumienia między rozmówcami 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w dialogu sytuację, w której niestaranna wymowa doprowadziła do nieporozumienia 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady imion rozpoczynających się od wskazanej głoski
26. O zjawiskach fonetycznych	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje słowa, w których zaszły uproszczenia grup spółgłoskowych i opisuje, na czym one polegają 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na czym polegają uproszczenia grup spółgłoskowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różni się wymowa słów: <i>kod</i> i <i>grzyb</i> w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w podanym tekście wyrazy, których wymowa różni się od pisowni 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, skąd biorą się rozbieżności między wymową a pisownią wyrazów w podanym tekście
27. Reżyser teatralny a filmowy	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza opinię reżysera na temat aktorów 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli tekst Andrzeja Wajdy na logiczne części i nadaje im tytuły 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pogląd Andrzeja Wajdy na rolę reżysera teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje relację reżyser – aktor w teatrze oraz filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia różnice między filmem a teatrem • przedstawia swoje zdanie

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia różnice między filmem a teatrem uzasadnia, podając dwa argumenty, kto ma trudniejsze zadanie do wykonania: reżyser teatralny czy filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega <i>naturalność kina</i> i <i>sztuczność teatru</i> odszukuje w tekście odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule 		<p>w kwestii: teatr jest <i>sztuką formy</i>, a kino <i>żyje imitacją życia</i></p>
<p>28. O wyższości teatru</p>	<ul style="list-style-type: none"> opisuje swoje wrażenia po lekturze artykułu opowiada, jak autor ukazuje zwyczaj chodzenia do kina oraz uczęszczania do teatru 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do jakich wniosków dochodzi Rafał Siemko, porównując kino i teatr wynotowuje wady i zalety kina oraz teatru wspomniane w artykule określa, czym – według Rafała Siemki – teatr konkuruje z filmem 	<ul style="list-style-type: none"> pisze sprawozdanie z wizyty w teatrze tworzy listę portali internetowych poświęconych kinu i teatrowi omawia język artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje stanowisko w kwestii poruszanej przez autora artykułu i formułuje argumenty na poparcie swojego stanowiska 	<ul style="list-style-type: none"> zastępuje określenia potoczne występujące w tekście neutralnymi synonimami i tłumaczy, jak ta zmiana wpłynęła na wymowę artykułu
<p>29. Czy warto sięgać do korzeni?</p>	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, jakiego zagadnienia dotyczy tekst i w jakiej kwestii nie zgadzają się bohaterowie wyjaśnia, w jaki sposób Janos mógłby odpowiedzieć na słowa głównego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> podaje swoje rozumienie wskazanych cytatów gromadzi i prezentuje argumenty popierające tezę, że młodzi ludzie powinni omawiać i wystawiać tylko współczesne sztuki, oraz kontrargumenty przeciw temu stwierdzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje swoją opinię na temat poglądu Ulli ocenia stwierdzenie Staffana na temat filmu i aktorstwa kinowego i ustosunkowuje się do tego twierdzenia 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat tego, jakie sztuki teatralne i filmowe wydają się ciekawsze: o tematyce historycznej czy współczesnej podaje przykład sztuki teatralnej, o której można powiedzieć, że <i>opowiada nie tylko o królach</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa, pracach nad jakim filmem lub przedstawieniem warto byłoby uczestniczyć bierze udział w organizacji warsztatu teatralnego przeprowadza wśród rówieśników ankietę na podany temat
<p>30. Z akcentem na...</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest akcent i intonacja podaje zasady akcentowania w języku polskim korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyrazy, w których akcent pada na 3. lub 4. sylabę od końca przekształca zdania z czasownikami z cząstkami: <i>bym, by, byśmy</i> i poprawnie akcentuje te wyrazy wskazuje w liczebnikach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada podane zdanie z różną intonacją w zależności od intencji pisze apel, w którym używa czasowników w trybie przypuszczającym wskazuje nawiasy, w których zapisano poprawną wymowę podanych wyrazów wskazuje w wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jakie tempo czytania i sposób intonacji są najbardziej odpowiednie dla charakteru danej wypowiedzi wskazuje w tekście słowa, których wymowa może sprawiać trudność 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie są najczęstsze błędy fonetyczne i jak ich unikać identyfikuje błędy popełnione w trakcie wymawiania zdań

<p>31. i 32. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach • rozpoznaje w wyrazach upodobnienia fonetyczne i określa ich kierunek 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zgodnie z normą wzorcową formy podanych wyrazów • redaguje CV wymyślonej osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje podane wyrazy, poprawnie je akcentując • stosuje odpowiednią intonację w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje pięć argumentów uzasadniających, dlaczego należy przestrzegać normy językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • układa czterowersowy wiersz dowolnej treści, zawierający jak najwięcej wyrazów o trudnej wymowie
<p>33. Pamiętki przeszłości – dwudziestolecie międzywojenne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • w kilku zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel • gromadzi informacje o Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia • w kilkunastu zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę dekretu przyznającego prawa wyborcze kobietom 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat znaczenia nagrody amerykańskiej Akademii Filmowej – Oscara
<p>34. i 35. Powtórzenie wiadomości literackich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości
<p>36. Literatura i sztuka czasów pogardy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wyrażenia odnoszące się do czasów II wojny światowej, które odzwierciedlają tragizm tamtych wydarzeń • określa daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób Polskie Państwo Podziemne walczyło z okupantem • przedstawia, jak rozwijała się sztuka w gettach 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki • charakteryzuje życie Polaków pod okupacją 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę dzieł powstających w czasie II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób wybuch wojny zmienił sytuację polskiej kultury
<p>37. Walka w obronie ojczyzny</p>	<p>podaje synonimy słów: <i>bój, wódz, imperium</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim jest podmiot literacki oraz w którym imieniu i do kogo się zwraca • cytuje odpowiednie fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wierszu metafory i wyjaśnia, jak je rozumiesz • wskazuje w tekście powtórzenia i określ ich funkcję • nazywa na podstawie wiersza nastroje panujące wśród Polaków na początku wojny i określa, jakie były ich nadzieje 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, do jakich skojarzeń swojego pokolenia odwołuje się poeta, gdy pisze o matce i męce • uzasadnia związek zamieszczonego zdjęcia z wierszem Andrzeja Trzebińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje słowa Cypriana Kamila Norwida: <i>Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek</i> i pisze rozprawkę na ten temat • określa, w jakich epokach szczególnie rolę odgrywała poezja patriotyczna i do jakich wydarzeń nawiązywała
<p>38. Pamiętajmy o tych, co oddali życie za ojczyznę</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje określenia do słowa <i>kolęda</i> • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje krótką wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego podane wyrazy zostały zapisane wielką literą • opisuje nastrój wiersza • analizuje budowę zwrotek i 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje wyczerpującą wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związek między zaburzeniem regularności budowy wiersza a ideą utworu • wskazuje środki, które

		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje metafory zawarte w utworze 	<p>odnajduje miejsce, w którym została zaburzona regularność konstrukcji utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia sens metafor użytych przez poetkę 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środki stylistyczne, które budują nastrój w utworze 	<p>zastosował Andrzej Wajda w filmie „Katyń”, aby nakłonić widza do refleksji nad historią</p>
<p>39., 40., 41., 42. Arkady Fiedler „Dywizjon 303”</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje pełną nazwę dywizjonu opisanego przez Arkadego Fiedlera i wyjaśnia, do jakich tradycji ona nawiązuje 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na podstawie „Dywizjonu 303” oraz źródeł historycznych, w jaki sposób polscy lotnicy weszli w skład sił powietrznych Anglii wymienia polskich dowódców jednostki określa, kto jest bohaterem utworu redaguje plan wydarzeń ukazanych w „Dywizjonie 303” 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, kto początkowo dowodził Dywizjonem 303 i jaką miał opinię na temat polskich żołnierzy wyjaśnia, jakie warunki musieli spełniać kandydaci na pilotów myśliwców i podaje cechy wymienione w utworze wskazuje, kogo autor opisuje jako <i>szare korzenie bujnych kwiatów</i> tłumaczy, w jaki sposób Arkady Fiedler nazywa polskie i niemieckie samoloty i określa, jaką rolę odgrywają w utworze te sformułowania podaje datę decydującej bitwy o Anglię i przedstawia w punktach jej przebieg 	<ul style="list-style-type: none"> określa stosunek narratora do relacjonowanych wydarzeń i wyjaśnia, jakie środki językowe na to wskazują gromadzi informację na temat tego, kto jest autorem słów: <i>Nigdy w dziedzinie ludzkich konfliktów tak wielu nie zawdzięczało tak wiele tak nielicznym</i> i w jakich okolicznościach zostały one wypowiedziane i dlaczego wskazuje, do jakich gatunków literackich nawiązuje utwór Arkadego Fiedlera i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> pisze wypracowanie na temat: „Rola bitwy o Anglię w dziejach Europy” przygotowuje plakat przedstawiający dokonania lotników Dywizjonu 303 i ilustruje go materiałami odszukanymi w dostępnych źródłach
<p>43. Janusz Korczak – opiekun sierot</p>	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w różnych źródłach informacje o Januszu Korczaku określa, o jakim wydarzeniu jest mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób ujawnia się podmiot literacki i wskazuje w utworze odpowiednie miejsca nazywa uczucia osoby mówiącej w wierszu i wyjaśnia, czym są one wywołane 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ukazany w tekście obraz wojennej Warszawy z wyglądem dzieci wskazuje w utworze fragmenty dotyczące Janusza Korczaka i formułuje ocenę tej postaci na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sens słów ostatniej zwrotki charakteryzuje język, jakim posługuje się poeta krótko omawia postać Władysława Szlengela i Janusza Korczaka tłumaczy, czemu służy zastosowany styl wypowiedzi bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje prezentację na temat: <i>Artyści o wojnie</i>

				<i>warto poświęcić się dla dobra innych ludzi?</i>	
44., 45., 46., 47. Aleksander Kamiński „Kamienie na szaniec”	<ul style="list-style-type: none"> • podaje ramy czasowe, w których rozgrywają się wydarzenia opisane w powieści • zaznacza na planie Warszawy miejsca, w których rozgrywa się akcja utworu Aleksandra Kamińskiego • korzysta ze słownika wyrazów obcych i wyjaśnia, co oznaczają terminy <i>sabotaż</i> i <i>dywersja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • używa słów <i>sabotaż</i> i <i>dywersja</i> w krótkiej notatce dotyczącej akcji utworu • rozwija skrótowce: AK, SzSz, GS i omawia, czym zajmowały się poszczególne organizacje • określa, do jakiej drużyny harcerskiej należeli Rudy, Alek i Zośka • podaje przykłady umiejętności, które chłopcy zdobyli w harcerstwie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób fragment wiersza Juliusza Słowackiego „Testament mój” odnosi się do „Kamieni na szaniec” • wyjaśnia, co znaczy ostatni wers utworu • wyjaśnia, w jaki sposób rodziny, w których wychowywali się bohaterowie utworu, oraz szkoły, do których uczęszczali, wpłynęły na ukształtowanie się ich charakterów i postaw • charakteryzuje Rudego, Alka i Zośkę i podaje ich cechy wspólne i odmienne 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiedz, w jakich okolicznościach doszło do aresztowania Rudego • pisze plan poszczególnych etapów akcji pod Arsenalem • przedstawia, jakie mieli plany na przyszłość bohaterowie „Kamieni na szaniec” • tłumaczy, dlaczego fragmenty opisujące śmierć Alka i Rudego oddziałują na emocje czytelników 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoją odpowiedź na pytania: <i>Czy narrator dobrze orientuje się w ukazywanych wydarzeniach? Czy jest w nie emocjonalnie zaangażowany?</i> • poszukuje w różnych źródłach informacji o tym, w jaki sposób Polacy walczyli z okupantami podczas II wojny światowej i tworzy notatkę na ten temat w formie mapy myśli • wypowiada się na temat filmu „Kamienie na szaniec”
48. Tragizm pokolenia Kolumbów	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca • wskazuje dwa rodzaje miłości, o których jest mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens dwóch ostatnich wersów wiersza • wymienia określenia, jakimi podmiot literacki opisuje ojczyznę 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Krzysztofa Kamila Baczyńskiego • tłumaczy, przed jakimi problemami stanęli młodzi ludzie w czasie II wojny światowej i z jakimi trudnościami spotykają się jego rówieśnicy • określa, jakimi cechami odznaczał się średniowieczny rycerz i wskazuje, o których z nich jest mowa w trzeciej zwrotce tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi materiały dotyczące przedstawień tematu miłości i śmierci w literaturze, malarstwie i filmie i prezentuje te informacje w formie plakatu • ustala, czy utwór można uznać za monolog liryczny i popiera swoje zdanie argumentami • wskazuje podobieństwa między obrazem Rafała Santiego a wierszem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, dla jakich wartości można poświęcić miłość do rodziny lub drugiego człowieka i czy taki wybór jest łatwy oraz uzasadnia swoją opinię na przykładzie losów wybranych bohaterów literackich i filmowych

<p>49. Malarska wizja czasów wojny i okupacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa temat każdego z obrazów opisuje elementy, z których składa się kompozycja poszczególnych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje tonację kolorystyczną zamieszczonych obrazów wymienia elementy realistyczne i fantastyczne tworzące kompozycję Zdzisława Beksińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, co mogą symbolizować poszczególne obiekty widoczne na obrazach proponuje tytuł, który można by nadać dziełu Zdzisława Beksińskiego odszukuje w dostępnych źródłach wiadomości o obydwu twórcach 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jakie związki mogą mieć obejrzone dzieła z literaturą wojny i okupacji wypowiada się na temat skojarzeń i odczuć wywoływanych przez elementy obu dzieł określa, co mogą symbolizować jasne płaszczyzny w obrazie Maxa Ernsta wyjaśnia, w jaki sposób tonacja kolorystyczna wpływa na nastrój prac 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, w jaki sposób wpływa brak tytułu pracy polskiego malarza na odgadywanie znaczeń dzieła przedstawia w ciekawej formie graficznej najważniejsze
<p>50. Podanie i list motywacyjny</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne elementy wskazanych form wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy podanie oraz list motywacyjny zgodnie ze wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> dostosowuje styl wypowiedzenia do wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje argumenty, aby uzasadnić prośbę wyrażoną w podaniu 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje argumenty, które mogłyby się znaleźć w listach motywacyjnych skierowanych do wymienionych adresatów
<p>51. Jak ukoić ból?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły zbiorów poetyckich Tadeusza Różewicza określa, kim jest podmiot literacki i jakie wyraża uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie frazeologizmów z wyrazem <i>serce</i> tłumaczy, dlaczego w tekście powtarza się wyrażenie <i>jak dobrze</i> proponuje sposoby ukojenia bólu związanego z dramatycznymi doświadczeniami 	<ul style="list-style-type: none"> omawia krótko postać Tadeusza Różewicza porównuje obraz Arnolda Böcklina „Wojna” z dziełem Salvadora Dalego „Oblicze wojny” 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, dlaczego czasowniki <i>mogę, jestem</i> zapisano wielką literą wyjaśnia, jakie skojarzenia ze słowami <i>las, drzewo</i> i <i>serce</i> mogą mieć ludzie, którzy przeżyli wojnę 	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje analizy i interpretacji porównywanych obrazów
<p>52. i 53. Zachować godność ludzką w nieludzkich warunkach</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment utworu Karoliny Lanckorońskiej określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy mapę miejsc, w których znajdowały się obozy koncentracyjne opowiada, jak autorka radziła sobie z więzienną rzeczywistością wskazuje fragmenty ukazujące, czym dla 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Karoliny Lanckorońskiej ustala, czy bohaterkę tekstu można nazwać altruistką i uzasadnia swoją opinię przedstawia sytuację, którą autorka tekstu opisuje słowami: <i>przyszły chwile, w</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ narracji na odbiór opisywanych wydarzeń charakteryzuje styl wypowiedzi autorki aktywnie uczestniczy w dyskusji na podany temat zapisuje w zeszycie 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje krótkie wystąpienie na temat obozów zagłady w Polsce, w którym wyjaśnia, dlaczego powstawały takie miejsca oraz jak traktowano w nich ludzi

		bohaterki była godność ludzka <ul style="list-style-type: none"> • gromadzi argumenty do dyskusji na podany temat 	<i>których przeklinałam własne uszy</i> <ul style="list-style-type: none"> • odszukuje fragmenty, z których wynika, jakie wartości cenili SS-mani, a jakie więźniowie 	refleksje na temat wartości wyznawanych przez SS-manów i więźniów	
54. i 55. <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji przedstawionej na obrazie „Pożegnanie Europy” Aleksandra Sochaczewskiego • określa czas i miejsce akcji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia warunki, w jakich odbywał się transport więźniów • nazywa uczucia towarzyszące narratorowi podczas pierwszych dni pobytu w Rosji • odszukuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków • opisuje miejsce, do którego trafiły polskie rodziny po wywiezieniu z kraju • uzupełnia tabelę informacjami na temat zachowania radzieckich strażników i polskich więźniów 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje widoczne na twarzach postaci ukazanych na obrazie Aleksandra Sochaczewskiego • tłumaczy słowa bohatera: <i>Zrozumiałem beznadziejność położenia, uświadomiłem, co nas tu czeka, po co nas tu przywlekli</i> • komentuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski dotyczące tego, jakie cechy ludzkiej natury ujawniają się w trudnych sytuacjach • przedstawia swoje zdanie w kwestii, czy wspólne nieszczęście zbliża ludzi do siebie i dodaje im siłę, czy przeciwnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie dostępnych źródeł, z jakimi faktami historycznymi mają związek wydarzenia ukazane przez narratorkę • redaguje rozprawkę, w której uzasadnia słuszność słów Ernesta Hemingwaya: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną
56., 57, 58., 59. Miron Białoszewski „Pamiętnik z powstania warszawskiego”	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje na podstawie utworu oraz innych źródeł opowiedz, jakie warunki życia panowały w Warszawie podczas powstania • wskazuje, w jaki sposób mieszkańcy Warszawy radzili sobie w wojennej rzeczywistości i podaje przykłady z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób wypowiadają się ludzie pod wpływem emocji i jak budują wówczas swoje wypowiedzi • charakteryzuje trzech bohaterów tekstu • układa plan wydarzeń opisanych w „Pamiętnik z powstania warszawskiego” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób Miron Białoszewski opowiada o swoich przeżyciach wojennych • określa, jakiego typu zdań jest w utworze najwięcej i jakie znaczenie dla wymowy tekstu ma długość i rodzaj wypowiedzeń wykorzystywanych przez Mirona Białoszewskiego • uzasadnia, że dzieło Mirona Białoszewskiego jest 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie możliwości zapewnia autorowi forma przekazu artystycznego jakim jest pamiętnik • omawia na podstawie tekstu wpływ tragicznych przeżyć na więzi międzyludzkie • wyjaśnia, czy utwór Białoszewskiego ma wartość dokumentalną 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, czy i w jakim stopniu można utożsamić głównego bohatera z postacią autora oraz uzasadnia swoje zdanie • opisuje jeden dzień ze swojego życia w formie pamiętnika • pisze, jaki związek mogą mieć słowa Josifa Brodskiego: <i>Człowiek ma w życiu dwa wyjścia: kształtować rzeczywistość</i>

			pamiętnikiem		lub poddać się jej z utworem Mirona Białoszewskiego
60. Tragiczne losy bohaterów opowiadania Idy Fink	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Idy Fink podaje swoje skojarzenia z pojęciami <i>dzieciństwa</i> i <i>dojrzałości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście charakteryzuje bohaterkę przeczytanej historii opowiada, jaki los spotkał opisanych w utworze mieszkańców miasteczka wyjaśnia, dlaczego młody mężczyzna opuścił kryjówkę przedstawia swoją opinię na temat tego, czy w trudnych chwilach lepiej przebywać w samotności, czy z bliskimi osobami 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Idy Fink wyjaśnia, dlaczego o prozie Idy Fink mówi się, że <i>o sprawach okropnych się nie krzyczy, a mówi szeptem</i> uzasadnia trafność umieszczenia obrazu Andrzeja Wróblewskiego „Rozstrzelanie II” przy tekście Idy Fink 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję zastosowanej narracji rozważa, czy przeżycia wojenne mogą być tematem komedii 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, w jaki sposób został przedstawiony Holokaust w filmie „Życie jest piękne”
61. Zwyczajni – niezwyčajni	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu wymienia postacie występujące w tekście i określa, które zasługują na miano bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, za co autor cenił i podziwiał Zosię oraz jej męża opisuje atmosferę panującą w domu górali wyjaśnia, czy tekst Gustawa Holoubka mówi o bohaterach dnia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje postacie występujące w tekście tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera wymienia wartości, według których było wychowane młode pokolenie opisane w utworze tłumaczy, jak rozumie sens podanego stwierdzenia nadaje własny tytuł przeczytanemu fragmentowi 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera i uzasadnia swój wybór określa swój stosunek do wartości przekazywanych w rodzinie górali 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, do czego nawiązuje zakończenie analizowanego fragmentu
62. Jak porozumiewać się kulturalnie?	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie <i>etyka słowa</i> podaje cechy etycznego i nieetycznego zachowania nadawcy i odbiorcy 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jakie są przejawy agresji językowej układa dialog zgodny z zasadami etyki językowej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wypowiedzi postaci ukazanych na ilustracjach nie spełniają podstawowych założeń etyki słowa 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca wypowiedzi, aby były zgodne z etyką słowa 	<ul style="list-style-type: none"> wynotowuje z artykułów prasowych, programów telewizyjnych i audycji radiowych po dwa przykłady wypowiedzi zawierających elementy agresji językowej (bez

					wulgaryzmów) i preredagowuje w zeszycie wybrane komunikaty tak, aby były one zgodne z zasadami etyki słowa
63. Czy każda chwila sprzyja bohaterstwu?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Krystyny Siesickiej ustala, kim są bohaterowie utworu i co ich łączy wskazuje narratora opowiadanej historii 	<ul style="list-style-type: none"> układa chronologiczny plan wydarzeń przeczytanego tekstu odpowiada, czym kierował się Łukasz, przyprawdzając do szkoły Stefanka 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Krystyny Siesickiej wypowiada się na temat pomocy nieznanym wyjaśnia sens wypowiedzi Justyny 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje charakterystykę Łukasza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przytoczone słowa Władysława Broniewskiego i określa, w jaki sposób wiążą się one z postacią Łukasza
64. Ważne gesty	<ul style="list-style-type: none"> określa, do jakiego gatunku należy przeczytany przez Ciebie tekst wyjaśnia, jak rozumie tytułowe stwierdzenie, że <i>cięcie [...] przywraca człowiekowi godność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odpowiada, od czego zaczął swą działalność filantropijną Adam Szulca przedstawia, jakie doświadczenia życiowe skłoniły bohatera tekstu do tego, by pomagać innym 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, co jest najważniejsze – zdaniem Adama Szulca – w zawodzie fryzjera i cytuje odpowiedni fragment jego wypowiedzi omawia, czego przede wszystkim uczy młodych fryzjerów bohater tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje, jaka jest opinia Adama Szulca o szkołach zawodowych i ustosunkowuje się do jego stwierdzenia 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wywiad z wybraną osobą z Twojego otoczenia, która pomaga potrzebującym
65. Historia pewnego schroniska	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia historię powstania schroniska w Uciechowie wyraża swoje zdanie na temat projektu wirtualnej adopcji psów 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w różnych źródłach informacje o organizacjach pomagających bezdomnym zwierzętom tłumaczy, dlaczego Robert Bienias postanowił założyć schronisko dla zwierząt wymienia cechy charakteru, które pomogły bohaterowi w realizacji zamierzonego celu gromadzi informacje o najbliższym schronisku dla zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje odpowiednie argumenty popierające projekt wirtualnej adopcji psów lub kontrargumenty wyjaśnia, na czym polega wyjątkowość Ośrodka Pomocy dla Zwierząt Porzuconych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybraną organizację pomagającą bezdomnym zwierzętom 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza wywiad z pracownikiem schroniska dla zwierząt
66. Czy należymy do	<ul style="list-style-type: none"> wymienia codzienne sytuacje, w których 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pracę w radiu i telewizji na 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje samooceny poprzez sprawdzenie, czy 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje rozumienie słów <i>radio to</i> 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje swoje stanowisko w sprawie

<i>pokolenia pilota?</i>	towarzyszy nam radio i telewizja <ul style="list-style-type: none"> • omawia tematykę poruszaną przez dziennikarzy w podanych fragmentach artykułów 	podstawie przeczytanych tekstów	należy do <i>pokolenia pilota</i>	<i>teatr wyobraźni</i> i określa, jakich cech wymaga od odbiorcy to medium	stwierzeń: <ul style="list-style-type: none"> – <i>Każdy reporter jest trochę jak żołnierz.</i> – <i>Reporter radiowy jest trochę jak aktor teatralny.</i>
67. Stworzeni do pracy w telewizji	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czego oczekuje od telewizji i wymienia kilka przyczyn, dla których korzysta z tego medium • przedstawia, jakie tajniki pracy w telewizji zdradza prezydentka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega telewizyjna iluzja, o której wspomina Dorota Wellman • tłumaczy, czym była akcja NR • wymienia rodzaje programów telewizyjnych, o których wspomina autorka i uzupełnia tę listę o inne popularne programy emitowane w telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija w kilku zdaniach myśl: <i>Telewizja oknem na świat</i> • wybiera z podanych określeń te, które – jego zdaniem – najlepiej opisują język tekstu i uzasadnia swój wybór, przytaczając odpowiednie cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> • ustosunkowuje się do opinii Doroty Wellman, że telewizja powinna wypełniać misję i podaje kilka argumentów na poparcie swojego zdania • wyjaśnia, jakiego rodzaju programy telewizyjne mają – zdaniem dziennikarki – największą oglądalność 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje własny program telewizyjny i opowiada o swoim pomysle koleżankom i kolegom z klasy • uczestniczy w klasowej debacie dotyczącej zalet i wad telewizji • wyjaśnia, czym powinien kierować się świadomy odbiorca telewizji
68. i 69. Tworzenie i budowa wyrazów	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposób, w jaki powstają wyrazy • uzupełnia zdania wyrazami utworzonymi od podanych słów • wyjaśnia znaczenie terminów związanych z budową i tworzeniem wyrazów oraz rodziną wyrazów oraz podaje odpowiednie przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wyrazy pochodzące od utworzonych bezokoliczników • tworzy wyrazy pochodne na podstawie ich opisu • wskazuje podstawy słowotwórcze w rzeczownikach 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka w tekście rzeczowników niepodzielnych słowotwórczo • poprawnie zapisuje wyrazy z kłopotliwymi przyrostkami • wybiera wyraz, który różni się od pozostałych i uzasadnia swój wybór • tworzy od czasowników nazwy wykonawców czynności i podkreśla w tych słowach formanty • wymienia po dwa przykłady wyrazów należących do podanych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje jak najwięcej wyrazów pokrewnych od dowolnego czasownika z wykorzystaniem podanych przyrostków i przedrostków 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy osób i innych elementów widocznych na obrazie, które należą do wymienionych grup znaczeniowych • wyjaśnia, na czym polega humor żartu językowego i proponuje inny temat dowcipu opierający się na podanej zasadzie
70. Kulisy pracy radiowca	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami, czym jest komunikat pozawerbalny • określa, jaką rolę w 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, z jakimi rodzajami komunikacji wiąże się praca w radiu i uzasadnia odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jak prezenter radzi sobie z treścią 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co – według Michała Dobrołowicza – zmieniło się w pracy spikera radiowego i 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje kilka pytań, które warto byłoby zadać bohaterowi wywiadu

	zawodzie prezentera radiowego odgrywa głos	właściwymi argumentami		ocenia, czy jest to korzystna zmiana	
71. Jeżeli nie radio, to co	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, z którego medium korzysta częściej – z radia czy telewizji i tłumaczy, jakie są tego powody • przedstawia swoją ocenę oferty programowej radia i telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zawód prezentera radiowego na podstawie tekstu i przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy taka praca wydaje się ciekawa • wypisuje z przeczytanego fragmentu cytaty ukazujące, jaką wartość ma dla Marka Niedźwieckiego praca w radiu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką osobą jest autor tekstu i czego się można o nim domyślić • tłumaczy, do czego dziennikarz porównał pracę prezentera radiowego i ocenia trafność tego zestawienia • wyjaśnia, jak rozumie słowa: <i>radio jest lekarzem duszy, a czasem ostatnią deską ratunku</i> • wypowiada się na temat tego, co sprawia, że radio może fascynować i stać się nieodłącznym elementem życia 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego radio nie zniknęło w czasach telewizji i internetu i co decyduje o jego wyjątkowości • proponuje pomysły, których realizacja mogłaby sprawić, że radio stanie się atrakcyjne dla kolejnych pokoleń w świecie mediów elektronicznych • wyjaśnia wyrażenie <i>osobowość radiowa</i> i ocenia, czy można tak nazwać autora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady innych osób związanych z radiem lub telewizją, które zasługują na miano osobowości radiowej • bierze udział w organizacji w klasie konkursu na najciekawszy program radiowy • przeprowadza wśród znajomych i dorosłych ze swojego otoczenia ankietę dotyczącą częstotliwości korzystania z różnych mediów oraz na podstawie jej wyników tworzy ranking lub wykres słupkowy i formułuje wnioski • uczestniczy w rozmowie o roli radia wśród nowoczesnych mediów
72. Wyrazy złożone	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są wyrazy złożone i jak się je tworzy • odróżnia złożenia od zrostów • tłumaczy, czym są zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania rzeczownikami i przymiotnikami utworzonymi od podanych wyrazów i zwrotów • wskazuje w tekście wyrazy złożone i ich podstawy słotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście dwuwyzrazowe wyrażenia, które funkcjonują jako całości znaczeniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyrazy od podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje nazwy geograficzne i miejscowe będące zestawieniami
73. i 74. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości • redaguje podanie zgodne z zamieszczonymi informacjami 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje podstawy słotwórcze wyrazów • wskazuje temat słotwórczy i formant w wyrazach pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> • formuje definicję słotwórczą wyrazu pochodnego • tworzy rodziny wyrazów od słów: <i>uczyć, ręka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia związki frazeologiczne wyrazami pochodnymi utworzonymi od podanych podstaw słotwórczych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje w punktach poradnik „Jak można przeciwdziałać agresji językowej?”
75. Pamiętki przeszłości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zgromadzonych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność nowoczesnych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację multimedialną na temat

– wojna i okupacja	czasów II wojny światowej	materiałów sporządza krótką notatkę na temat Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau • wyjaśnia, jaką zagadkę kryją Góry Sowie	czasów II wojny światowej		Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau
76. i 77. Powtórzenie wiadomości literackich	• powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach	• czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową	• porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości
78. Oblicze współczesnego świata	• wymienia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • określa daty graniczne epoki	• wyjaśnia, czym jest postmodernizm • wykonuje kolaż przedstawiający człowieka XXI w.	• omawia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • podaje wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki	• przygotowuje ilustrowaną kronikę najważniejszych wydarzeń od zakończenia II wojny światowej do dziś	• prezentuje w formie mapy myśli główne kierunki sztuki współczesnej
79. Wybierać własną drogę	• określa rodzaj narracji występujący w tekście • opisuje sytuację ukazaną we fragmencie powieści	• wyjaśnia, dlaczego chłopak nie powiedział nauczycielowi tego, co naprawdę myślał • wskazuje, co nie podobało się nastolatkowi w poprzedniej szkole	• przedstawia, jakimi cechami odznacza się główny bohater i określa, w czym przypomina innych buntowników znanych z literatury lub filmu • wyjaśnia, dlaczego obaj rozmówcy nie mogli dojść do porozumienia i co ich dzieliło	• charakteryzuje język tekstu • wyjaśnia, czym są różnice pokoleniowe i czy dorośli mogą – Twoim zdaniem – zrozumieć młodzież	• wymienia kilku zbuntowanych bohaterów literackich lub filmowych i określa, jakie mieli cechy oraz przeciw czemu się buntowali • pisze rozprawkę, w której odnosi się do podanego aforyzmu • zapoznaje się z fragmentem, w którym główna postać powieści, Holden, opisuje swoje marzenie i określa, co może symbolizować ta wizja i jej poszczególne elementy
80. i 81. Formatowanie i redakcja tekstu	• charakteryzuje wybrane typy czcionek • proponuje rodzaj czcionki odpowiedni dla danej formy wypowiedzi	• omawia rodzaje czcionek i wyróżnień zastosowanych w zaprezentowanej reklamie • wskazuje, w jakim celu stosuje się wyróżnienia	• określa, jaka forma graficzna została nadana zaprezentowanym tekstom i omawia różnice między nimi • podaje, w jakim celu formatuje się teksty i jak	• wyjaśnia, na czym polega korekta tekstu • formatuje własny tekst • określa, jak powinien być sformatowany dany tekst	• wstawia w tekst spacje w odpowiednie miejsca • wyjaśnia, w których zdaniach brakuje półpauzy

<p>82. Z wizytą w nierealnym świecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, które elementy fabuły odnoszą się do świata realnego nazywa typ narracji 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje głównego bohatera przeczytanej historii odszukuje w tekście wątki fantastyczne pisze notatkę encyklopedyczną o Tralfamadorczykach dzieli elementy świata przedstawionego na tragiczne i komiczne wyjaśnia, na czym polega czarny humor wskazuje cytaty dostarczające informacji o osobie mówiącej określa sposób opowiadania narratora o rzeczywistości 	<p>można to robić</p> <ul style="list-style-type: none"> opowiada, w jakim celu autor wprowadził wątki fantastyczne do powieści o tematyce wojennej redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości określa, które zdania można uznać za komentarz narratora do przedstawianych wydarzeń przedstawia, co sądzi o sytuacji porwania przez kosmitów, która rzekomo przytrafiła się bohaterowi i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcję zastosowanej narracji redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną przytacza tytuły trzech dzieł literackich lub filmowych, w których elementy fantastyczne łączą się z rzeczywistymi i określa, czy w utworach tego typu zawsze łatwo odróżnić fantastykę od rzeczywistości wyjaśnia, jaką funkcję pełnią powtarzające się fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jak autor wykorzystuje czarny humor do oceny rzeczywistości wypowiada się na temat tego, co zaskoczyło go w sposobie kreowania świata w przeczytanym tekście bierze udział w debacie, której mottem są słowa Alberta Einsteina
<p>83., 84., 85., 86. Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książę”</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jakim czasie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze Antoine’a de Saint-Exupéry’ego 	<ul style="list-style-type: none"> układa plan wydarzeń opisanych w „Małym Księciu” wyjaśnia, w jaki sposób zachowywała się Róża i przytacza charakteryzującą ją cytaty tłumaczy, dlaczego Mały Książę opuścił swoją planetę 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób zachowywały się osoby spotykane przez Małego Księcia na kolejnych planetach określa, jakie postawy i cechy ludzkie reprezentują poszczególne postacie opisuje wizytę Małego Księcia na Ziemi i wyjaśnia, czego bohater dowiedział się podczas pobytu na tej planecie 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady elementów realistycznych i fantastycznych zamieszczonych w utworze Antoine’a de Saint-Exupéry’ego odszukuje w „Małym Księciu” cytaty, które przekazują ponadczasowe prawdy o życiu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podobieństwa i różnice pomiędzy książkami dla dzieci i młodzieży a utworami dla dorosłych wyjaśnia, jakie znaczenie dla interpretacji utworu ma wspomniany w opowieści rysunek przedstawiający słonia zjedzonego przez węża wykonuje dowolną techniką makietę planety B-612 bierze udział w dyskusji na temat: „Mały Książę” – książka dla dzieci i

					<i>młodzieży czy dla dorosłych?</i>
87. Prasa a internet	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnice między tradycyjną prasą a gazetami publikowanymi w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> określa, czy komentarze czytelników są wiarygodnym źródłem informacji 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, czy lepiej jest zaprenumerować czasopismo poświęcone swojemu hobby, czy czytać je w internecie i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> podaje trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia więcej niż trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety
88. Czy gazety są już historią?	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat tego, czy czyta gazety/czasopisma, a jeżeli tak, to jakich treści od nich oczekuje podaje trzy najważniejsze – dla siebie – źródła informacji o najnowszych i najważniejszych wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia argumenty, którymi autor tekstu popiera tezę postawioną w tytule wyjaśnia, jakie elementy sprawiają, że artykuł z „Washington Post” jest – według Thomasa Baekdala – nieodpowiedni dla współczesnego czytelnika 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia formy wypowiedzi, w których ważne jest bezstronne przedstawianie faktów i obiektywny język wyjaśnia różnicę między <i>mediami starego świata</i> a nowoczesnymi środkami przekazu na podstawie zamieszczonego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> przycytuje z tekstu fragmenty, w których autor opisuje, czym powinien się charakteryzować współczesny dziennikarz ustosunkowuje się tezy przedstawionej przez autora artykułu i wyjaśnia swoją decyzję 	<ul style="list-style-type: none"> zadaje pytanie starszym osobom ze swojego otoczenia np. rodzicom, dziadkom lub sąsiadom o trzy najnowsze i najważniejsze źródła informacji o wydarzeniach oraz omawia różnice, jakie dostrzega w odpowiedziach i określa, czym są one spowodowane odpowiada, czy zgadza się z opinią dziennikarza Marka Twaroga, odnoszącą się do tekstu Thomasa Baekdala i uzasadnia swoje zdanie
89. Nowe media	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakiego rodzaju informacje można przekazywać za pomocą Twittera i czym różni się on od innych portali społecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jakim słowem można zastąpić wyraz <i>content</i> w pierwszym zdaniu tekstu tłumaczy, czym są <i>cytowania</i>, o których mowa w artykule wskazuje, na czym polega przewaga mediów społecznościowych nad tradycyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> podaje cel, w jakim dziennikarze korzystają z mediów społecznościowych – wymienia zalety i wady tweetów charakteryzuje medium typu <i>real time web</i> i podaje przykład takiego medium, inny niż opisany w tekście wyjaśnia różnicę między serwisem społecznościowym a medium społecznościowym 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza słowniczek najważniejszych terminów związanych z mediami społecznościowymi na podstawie przytoczonego tekstu i dostępnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie są – według niego – przyczyny popularności portali społecznościowych

<p>90. Świat białych i czarnych ludzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Doris Lessing • wymienia elementy świata przedstawionego w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rasizm, nacjonalizm, ksenofobia</i> • omawia elementy świata przedstawionego w powieści • odszukuje w utworze fragmenty charakteryzujące pana Macintosha • wymienia przyczyny samotności Tomka Clarke'a • wskazuje różnice między światem białych i czarnych ukazanym w przeczytanym fragmencie • przeprowadza sondę na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i> • bierze udział w dyskusji dotyczącej tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Doris Lessing • wyjaśnia znaczenie podanych metafor • ocenia postawę i zachowanie pana Macintosha • określa, w jaki sposób pisarka wypowiada się o rasizmie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego zostało porównane w tekście ludzkie życie, przytaczając odpowiednie argumenty • aktywnie uczestniczy w dyskusji dotyczącej tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza sondę na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i> oraz opracowuje w formie wykresu wyniki ankiety
<p>88. i 89. Chanukowe dzieło</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie podane przysłowia • określa, kim jest narrator utworu i popiera swoją odpowiedź właściwymi cytatami • opowiada, w jaki sposób rabin wychowywał swoje dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan wydarzeń w formie zdań pojedynczych, dotyczący historii opowiedzianej przez ojca • odszukuje w utworze fragmenty ukazujące zasady religii żydowskiej • omawia znaczenie zwrotu <i>prawić komuś kazania</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki • pisze opowiadanie na temat: <i>Cuda zdarzają się codziennie...</i>, przedstawiając argumenty na poparcie lub obalenie tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wyrazy <i>matka</i> oraz <i>ojciec</i> pisane są w opowieści wielką literą • tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki • podaje przykład znanej sobie gry, która mogłaby być wspólną zabawą w jego przyszłej rodzinie i uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy podane mądrości ludowe są dziś aktualne i uzasadnia swoją odpowiedź • gromadzi informacje na temat innych obrzędów lub zwyczajów, które są praktykowane przez Żydów
<p>92. W kręgu mody językowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika poprawnej polszczyzny określa znaczenie podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wypowiedzi wyrazy modne, będące synonimami podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wypowiedzi, w których szablonowe sformułowania nie są przejawem mody językowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega zjawisko mody językowej • przekształca wypowiedzi tak, aby uniknąć modnych 	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje w gazetach i czasopiśmie dziesięć przykładów modnych określeń i podaje do nich

	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wyrazy modne z ich synonimami oraz uzupełnia zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście szablony językowe • zastępuje utarte peryfrazy innymi omówieniami 	lecz ułatwiają skuteczną i kulturalną komunikację	sformułowań <ul style="list-style-type: none"> • omawia rodzaje szablonów językowych • redaguje list oficjalny, wykorzystując podane schematy językowe, i dba o właściwy układ graficzny pisma 	synonimy
93. W skrócie	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tekst brakującymi kropkami • łączy nazwy z odpowiednimi skrótowcami • zapisuje słowa, które występują w zdaniu w skróconej formie • sprawdza w słowniku poprawność zapisu skrótów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni i odmiany skrótów oraz skrótowców • dzieli skrótowce na odmienne i nieodmienne • przyporządkowuje odpowiednim nazwom poszczególne skrótowce • uzupełnia zdania brakującymi skrótowcami w poprawnej formie 	• notuje pod tekstem skróty podkreślonych wyrazów i wyrażen	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótkie sprawozdanie ze spotkania z wykorzystaniem skrótów występujących w ogłoszeniu • układa zdania z utworzonymi skrótowcami w podanej formie 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka w słowniku lub internecie nazw, od których utworzono wyrazy PIN i PESEL i wyjaśnia, dlaczego zapisuje się je w skróconej formie
94. Jak unikać błędów słowotwórczych?	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawnie rzeczowniki od podanych słów • zapoznaje się z komentarzami dotyczącymi błędów słowotwórczych 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia hasła reklamowe odpowiednimi formami utworzonych słów • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie podanych formantów 	• wskazuje w każdej parze przedrostek, którego nie można połączyć z podanym wyrazem	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób unikać błędów słowotwórczych • poprawia zaznaczone błędy słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje w słowniku poprawnej polszczyzny informację, jakiego wrostka nie należy stosować w wyrazie <i>studniówka</i>
95. Polska literatura i sztuka po II wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy rozwoju dwudziestowiecznej literatury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o warunkach, w jakich tworzyli polscy pisarze po zakończeniu II wojny światowej 	• podaje zagadnienia, które znajdowały się w kręgu rozważań Leszka Kołakowskiego i księdza Józefa Tischnera	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w dostępnych źródłach przykłady polskiej architektury postmodernistycznej i wskazuje, które budowle podobają mu się najbardziej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane dzieło sztuki współczesnego artysty
96. Poeta jako strażnik pamięci narodowej	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje nastrój utworu • opisuje sytuację ukazaną w wierszu • odszukuje w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaka relacja łączy osobę mówiącą i pozostałe postacie z adresatem wiersza • proponuje słowa, jakimi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, przed czym ostrzega adresata osoba mówiąca • charakteryzuje tematykę części opisowej i części 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy przesłanie utworu ma charakter uniwersalny i uzasadnia swoje zdanie • podaje na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat pomnika Poległych Stoczniovców 1970 i uzasadnia związek pomnika ze słowami

	<p>fragmenty, w których ujawnia się podmiot literacki</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca 	<p>można określić osobę, która skrzywdziła</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zarzuty, jakie podmiot literacki stawia adresatowi utworu • wskazuje w wierszu część opisową i część refleksyjną • odnajduje w utworze eufemizm • omawia przesłanie wiersza • tłumaczy, jakie zadanie stoi przed poetą, zgodnie z wymową utworu • redaguje notatkę na temat pomnika Poległych Stoczniowców 1970 	<p>refleksyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje sformułowanie, które zostało zastąpione eufemizmem 	<p>dostępnych źródeł okoliczności powstania wiersza</p>	<p>Czesława Miłosza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z wierszami Zbigniewa Herberta i wybiera te z nich, które mają – według niego – wymowę podobną do utworu Czesława Miłosza oraz uzasadnia swój wybór
<p>97. Testament poetycki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów poetyckich Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • omawia problematykę fragmentów pieśni • wskazuje, kto jest podmiotem literackim w „Pieśni III” i adresatem „Pieśni X” 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły poszczególnym pieśniom • wypisuje z „Pieśni III” słownictwo dotyczące miłości • tłumaczy sens słów: <i>Jesteśmy w pół drogi</i> • analizuje budowę tekstów (rymy, rytm, sposób podziału na zwrotki) • redaguje kilkudzaniową wypowiedź o roli nadziei na przyszłość w życiu każdego człowieka • przygotowuje wybrany tekst na konkurs recytatorski „Pieśni” Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zadania, jakie poeta wyznacza sobie i swojej poezji w „Pieśni X” • ocenia sposób opisanie uczucia przez poetę w „Pieśni III” • podaje, do jakiego gatunku literackiego należą omawiane utwory • ocenia, czy tytuł cyklu jest odpowiedni • uzasadnia, że cykl „Pieśni” jest poetyckim testamentem twórcy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcje pytań zastosowanych w „Pieśni III” • krótko charakteryzuje postać Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • wypowiada się na temat nagrania Marka Grechuty „Ocalić od zapomnienia” 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska współczesnych piosenkarzy, którzy w swoim repertuarze wykorzystują utwory Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego i wyjaśnia przyczyny popularności tekstów tego poety • omawia tematykę oraz nastrój trzech innych wybranych wierszy Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego
<p>98.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, która z rzeźb 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak brak rymów

<p>Która Nike jest nam bliższa?</p>		<p>redaguje notatkę na temat bogini Nike</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym różni się Nike z utworu Zbigniewa Herberta od mitologicznego wyobrażenia tej bogini • wskazuje, za pomocą jakiego koloru przedstawiony został krajobraz wojenny i podaje swoje skojarzenia z tą barwą • opisuje w kilku zdaniach sytuację młodego żołnierza • wyjaśnia, dlaczego bogini nie ostrzega młodzieńca • wskazuje w wierszu odwołania do mitologii greckiej 	<p>lepiej oddaje wahanie, a która – pewność</p>	<p>przeciwstawienie <i>otwarta pierś – zamknięte oczy</i> w ostatniej zwrotce</p> <ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób poeta wykorzystuje symbole mitologiczne 	<p>i znaków interpunkcyjnych oraz nierówna długość wersów i zwrotek wpływają na odbiór utworu</p>
<p>99. Niebezpieczeństwa w sieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat obu zaprezentowanych tekstów • wylicza elementy strony internetowej budzące podejrzenia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposoby, które mogą uchronić przed oszustami pojawiającymi się w sieci • uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Jak powinni byli się zachować Gogel i przyjaciele, gdy odkryli nieuczciwych użytkowników sieci?</i> • wymienia elementy, dzięki którym artykuł zamieszczony w komiksie przykuwa uwagę czytelnika 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, które medium – prasa czy internet – ze względu na swoje właściwości ułatwia popełnianie przestępstw • wskazuje, co mają ze sobą wspólnego postacie występujące w przeczytanych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego obecnie bardzo popularne są śledztwa dziennikarskie 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie komiksu i posiadanej wiedzy omawia rolę prasy w życiu społecznym
<p>100. Nowe i stare słowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje powody tworzenia nowych słów oraz wychodzenia z użycia 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje neologizmy występujące we fragmencie wiersza i 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawy słowotwórcze wymienionych neologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje współczesne znaczenia wymienionych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ utworzonych słów na odbiór utworu

	<p> pewnych wyrazów</p>	<p> wyjaśnia ich znaczenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • układa z podanych słów wyrażenia, które niedawno były neologizmami frazeologicznymi i uzupełnia nimi zdania 		
<p>101. Jaka jest nasza codzienność?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co jest tematem wiersza Wisławy Szymborskiej • proponuje inny tytuł utworu i uzasadnij swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze codzienne czynności współczesnego człowieka na podstawie opisu jednego dnia ze swojego życia oraz informacji uzyskanych od starszej osoby na temat jej dnia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób podmiot literacki ocenia współczesny świat • wskazuje w utworze elementy, które reprezentują przeszłość • interpretuje słowa: <i>A my na piątym biegu / i – odpukać – zdrowi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki stosunek ma do przeszłości osoba mówiąca • bierze udział w dyskusji, czy zgadza się z diagnozą zawartą w wierszu: <i>A my na piątym biegu / i – odpukać – zdrowi</i> i podaje argumenty na poparcie swojego zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wiersz Wisławy Szymborskiej z fragmentem wypowiedzi filozofa Tadeusza Gadacza, wskazuje w obu tekstach sformułowania o podobnej wymowie i określa, jaka ocena współczesnej cywilizacji została w nich wyrażona
<p>102. Co nam przyniesie przyszłość?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób działały psychemikalia 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika podaje znaczenie terminu <i>futurologia</i> • nazywa emocje bohatera tekstu po obudzeniu się w nowej, obcej rzeczywistości • wypisuje z utworu neologizmy służące uwiarygodnieniu przedstawionych wydarzeń • tłumaczy, czym jest stylizacja • opisuje wizję przyszłości ukazaną przez Stanisława Lema 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Stanisława Lema • udowadnia, że utwór „Kongres futurologiczny” to opowiadanie fantastycznonaukowe • określa, jakich umiejętności wymaga praca futurologa 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście środki artystyczne służące stylizacji • pisze krótki tekst, w którym przedstawia swoją wizję przyszłości • wyjaśnia znaczenie neologizmów tam, gdzie jest to możliwe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa między rzeczywistością zaprezentowaną w opowiadaniu Stanisława Lema a światem współczesnym
<p>103. Nie patrzeć w przyszłość</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w rozmowie o tym, co oznaczają dla niego słowa <i>dom</i>, <i>zadomowienie</i>, <i>zakorzenie</i> • charakteryzuje tematykę przeczytanego fragmentu • odczytuje główną myśl 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, gdzie przebywa bohaterka tekstu i w jakim celu mogła przybyć do tego miejsca • wskazuje fragmenty mówiące o różnorodności i wielokulturowości poznawanej przez nią 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czy postępowanie bohaterki w nowym miejscu jest typowe dla turystów, czy raczej mieszkańców danego miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje fragmenty mówiące o ojczyźnie i tęsknocie za nią i wyjaśnia, jak je rozumie • bierze udział w dyskusji na temat różnych sposobów na szczęśliwe życie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy na podstawie dostępnych źródeł krótką notatkę o zjawisku współczesnej emigracji • wyjaśnia, w jaki sposób przeczytany fragment nawiązuje do zjawiska emigracji i co o

	tekstu i przytacza cytaty na poparcie swojej odpowiedzi	okolicy • określa, w jakich miejscach Dominika poczuła się swojsko i dlaczego • omawia, jak zachowuje się główna bohaterka w nowym otoczeniu i co może być przyczyną jej postępowania			emigrantach mówi tekst Joanny Bator
104. i 105. Przyszłość bez wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym charakteryzuje się społeczeństwo opisane w tekście oraz co ma zapewniać ludziom pokój i porządek • opracowuje tabelę, w której zapisuje symbole, cechy i zawody przypisane do każdej z frakcji opisanej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób słowa: <i>przede wszystkim jesteśmy członkami frakcji, dopiero potem należymy do rodziny</i> wpływają na życie społeczeństwa przedstawionego we fragmencie • przedstawia, jaki obraz dorosłego życia staje przed oczyma bohaterki oraz jakiego wyboru dokonuje i jak to o niej świadczy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czy współcześnie młodzi ludzie mają możliwość wyboru własnej drogi życiowej i jak było z takimi wyborami w dawnych czasach • ocenia, czy sytuacja ukazana we fragmencie stanowi potwierdzenie, czy też zaprzeczenie idei wygłoszonej przez jednego z bohaterów: <i>Każdy człowiek ma prawo wybrać własną drogę przez świat</i> i uzasadnia swoją odpowiedź • przedstawia wnioski płynące z zestawienia informacji o frakcjach opisanych w tekście • wyjaśnia, dlaczego lęk przed bezfrakcyjnością jest tak silny 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje, do jakiego gatunku literatury popularnej można zaliczyć powieść Veroniki Roth i wskazuje cechy tekstu, które to potwierdzają • wciela się w członka jednej z frakcji opisanych w tekście i uzasadnia swój wybór • podaje jako człowiek wybranej frakcji swoją propozycję rozwiązania jednego z problemów współczesnego świata • porównuje nastolatków opisanych w powieści ze swoimi rówieśnikami • wyjaśnia, dlaczego poczucie przynależności do określonej grupy może być ważne w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie różnych źródeł redaguje krótką notatkę na temat obrzędów przejścia. i opisuj, na czym polegają • tworzy prezentacje multimedialne lub plakaty dotyczące obrzędów przejścia w różnych kulturach
106. i 107. Słowo słowu nierówne	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne oraz podaje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wyrazy bliskoznaczne oraz przeciwstawne do wskazanych wyrazów • przeredagowuje tekst, aby uniknąć powtórzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje przyrostki do podanych wyrazów, aby powstały antonimy • uzupełnia wypowiedzi postaci synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje rzeczowniki do przymiotników, tworząc wyrażenia • wyjaśnia podany żart językowy 	<ul style="list-style-type: none"> • podpisuje ilustracje homonimami i układa zdania pokazujące różnice w znaczeniu • podaje antonimy przymiotników oraz

			podanych wyrazów modnych	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wskazane formy czasowników, a następnie uzasadnia, dlaczego każdy z otrzymanych wyrazów jest homonimem 	<p>rzeczowniki, które łączą się z przymiotnikiem i jego antonimem</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje jak najwięcej synonimów wskazanych frazeologizmów i używa tych synonimów w zdaniach • przereagowuje w zeszycie tekst, aby nie zmienił swojego sensu
108. i 109. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach • wymienia i charakteryzuje rodzaje czcionek 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, które elementy tekstu najczęściej wyróżnia się za pomocą: kursywy, boldu, wersalików, zmiany koloru czcionki lub tła • określa zasady formatowania szkolnej pracy pisemnej, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji i przepisu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyraz modny lub wyrażenie modne spośród podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy skrótowce od poszczególnych nazw • używa właściwej formy czasownika w zdaniach, w których podmiotem jest skrótowiec 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje sformułowania eufemizmami • wybiera właściwy formant • przyporządkowuje archaizmy do ich współczesnych odpowiedników
110. Na tropie zabójcy	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Agathy Christie • przytacza przynajmniej jedno nazwisko słynnego detektywa występującego w literaturze lub filmie i podaje charakterystyczne cechy oraz znaki rozpoznawcze tej postaci • wymienia zdolności, jakie powinien posiadać dobry detektyw 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • wyjaśnia, co o swojej rozmówczyni myślał inspektor Curry podczas spotkania w holu • charakteryzuje pannę Marple, podkreślając cechy jej osobowości, które pozwoliły bohaterce rozwiązać zagadkę morderstwa • zapisuje w punktach plan, jaki ułożył Lewis Serrocold, aby nie wykryto, że to on jest zabójcą 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Agathy Christie • opowiada, w jaki sposób panna Marple odkryła mordercę Christiana Gulbrandsena • tłumaczy, jaką rolę w przedsięwzięciu odegrał Edgar Lawson 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście trzy motywy typowe dla powieści kryminalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy odznacza się umiejętnościami detektywistycznymi

<p>111. Co nas fascynuje w powieściach grozy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Deana Koontza wymienia elementy, które w filmach lub książkach mogą budzić lęk wyjaśnia, kim jest bohater powieści 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak zawód bohatera może wpływać na sposób postrzegania świata opisuje, jak wyglądało życie Dominicka, gdy zaczął lunatykować określa, czym bohater próbował wytłumaczyć swój stan i o jakich cechach charakteru postaci to świadczy odnajduje w tekście informacje dotyczące uczuć mężczyzny charakteryzuje nastrój przeczytanych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postać Deana Koontza omawia, jak zmieniały się emocje bohatera wraz z rozwojem wydarzeń na podstawie słownika symboli tłumaczy, jaką rolę odgrywa w powieści księżyc wskazuje w utworze typowe cechy thrillera uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa, dzięki czemu autor uzyskał nastrój niepokoju w utworze bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> wskazuje cechy thrillera w tekście Koontza i przytoczonym fragmencie powieści Michelle Paver analizuje kadr z filmu grozy 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje utwory muzyczne, które mogłyby posłużyć jako ścieżka dźwiękowa w filmie zawierającym sceny z przeczytanych tekstów bierze udział w inscenizacji fragmentu książki Deana Koontza lub Michelle Paver
<p>112. Co to znaczy <i>usychać z miłości</i>?</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu podaje imiona postaci z tekstu oraz krótko charakteryzuje wybrane osoby 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, jaką tematykę powinny podejmować książki dla nastolatków odszukuje we fragmencie wskazówki pozwalające ustalić miejsce i czas akcji powieści przyczyna opinie bohaterów o szesnastowiecznej historii miłosnej tłumaczy, jaką wartość stanowi miłość dla bohaterów opowiadania na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>usychać z miłości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje każdą z postaci wymienia oznaki stanu, który można określić <i>usychaniem z miłości</i> gromadzi argumenty potwierdzające, że utwór Marty Fox można uznać za współczesną powieść obyczajową 	<ul style="list-style-type: none"> podaje związki frazeologiczne mówiące o miłości i dzieli je na wyrażenia, zwroty i frazy bierze aktywny udział w przygotowaniu inscenizacji wybranego fragmentu książki należącej do literatury młodzieżowej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia ponadczasowy wzorec miłości utrwalony w literaturze
<p>113. Świadectwa współczesności – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności podaje przykłady sztuki XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje notatkę na temat rozwoju technologii informacyjnej układa wyjaśnienie haseł zapisanych w krzyżówce 	<ul style="list-style-type: none"> omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności prezentuje charakterystyczne tendencje w sztuce XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, do czego służą: <i>drukarka 3D, dron, Google Glass, kindle, Oculus Rift</i> 	<ul style="list-style-type: none"> znajduje informacje na temat wynalazków z ostatnich lat i podaje, jakie znaczenie mogą mieć one dla ludzi

114. i 115. Powtórzenie wiadomości literackich	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości
116. Trudna sztuka wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, przed jakimi wyborami stanęli przedstawieni bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z podanych utworów trzech innych bohaterów, którzy również dokonują wyborów, i omawia podjęte przez nich decyzje 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, który z wyborów przedstawionych na osi wydaje się najtrudniejszy, i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia słuszność twierdzenia, że człowiek codziennie staje przed różnymi wyborami 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje dylematy bohaterów literackich minionych epok z problemami nurtującymi współczesnego człowieka i zapisuje swoje spostrzeżenia
117. Konsekwencje wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie mogą być pozytywne i negatywne konsekwencje ludzkiej ciekawości oraz dążenia do wiedzy • wyjaśnia, dlaczego Bóg ukarał pierwszych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie były konsekwencje zakazanego czynu dla kobiety i mężczyzny i dlaczego były różne • tłumaczy, czego symbolem jest w przypowieści nagość, a czego – wąż 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoją opinię na temat tego, czy kobieta i mężczyzna dokonali świadomego wyboru, czy też popełnili błąd powodowani ciekawością i uzasadnia swoją opinię • omawia, jaki obraz ludzkiego losu i ludzkich cech wylania się z fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego pierwsi ludzie zdecydowali się zaspokoić ciekawość zamiast zachować posłuszeństwo • prezentuje swoje zdanie na temat tego, czy wiedza jest cenniejsza od przestrzegania zakazów 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji pomiędzy przeciwnikami i zwolennikami tezy, że „ciekawość to pierwszy stopień do piekła”
118. W niewoli miłości	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o dylemacie, przed którym stanął Odyseusz • wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z każdego z możliwych wyborów stojących przed Odyseuszem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego miłość jest tak wielką siłą w życiu człowieka, w dużym stopniu wpływającą na jego losy • ustala, czy Odyseusz faktycznie był na wyspie gościem i jak długo przebywał u nimfy Kalipso • określa, o czym myśli i marzy bohater oraz jak to o nim świadczy i jakimi cechami charakteru się wykazuje 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy uczucie może uczynić człowieka lepszym i szlachetniejszym i • uzasadnia swoją odpowiedź • tłumaczy, dlaczego nimfie Kalipso nie udało się zdobyć serca Odyseusza 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje swoją opinię na temat tego, czy do miłości można kogoś nakłonić 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy nieśmiertelność warta jest każdej ceny i dlaczego ludzie od wieków pragną żyć wiecznie • opisuje obraz Arnolda Böcklina i omawia jego związek z tekstem
119.	<ul style="list-style-type: none"> • pisze e-maile zgodnie z 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze krótki komentarz na 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sformułowania, 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje argumenty na

Współczesne formy porozumiewania się	zasadami tworzenia tej formy wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest blog i jak się powinno go prowadzić • określa, na czym polega specyfika SMS-a i czatu 	temat wybranego internetowego dziennika znanej osoby <ul style="list-style-type: none"> • redaguje SMS-a na wskazany temat • pisze tekst e-maila będący odpowiedzią na podaną wiadomość 	które mogłyby się znaleźć w e-mailu do wychowawczyni ze szkoły podstawowej dotyczącym spotkania klasowego	zamieszczone na czacie na język ogólny <ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje skróty internetowe do odpowiednich sformułowań 	temat: <i>Dlaczego nawet w przypadku SMS-ów powinniśmy dbać o poprawność językową naszych wypowiedzi?</i>
120. Grzecznie w internecie	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest netykieta i co robić, aby przestrzegać jej zasad 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady netykiety, które zostały złamane przez osoby wypowiadające się na forum 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje odpowiednie fragmenty postów, w których została naruszona netykieta 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy odpowiedź do wiadomości zamieszczonej na forum internetowym 	
121. Nowy gatunek – powieść w listach	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby i okoliczności sprzyjające wyrażaniu swoich uczuć drugiej osobie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje obraz bohaterów wyłaniający się z listów • wskazuje cytaty dotyczące postępowania Julii i Saint-Preux • odszukuje fragmenty określające, jak miłość wpłynęła na zakochanych • odpowiada, przed jakim wyborem stanęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jeana-Jacques’a Rousseau • określa sposób wypowiadania się postaci • pisze list do bliskiej osoby, w którym jako motto wykorzysta jeden z podanych cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia decyzję, którą podjęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne, a także dbając w pracy o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiedzy na temat epoki oświecenia, tłumaczy, dlaczego uczucie pomiędzy Julią i Saint-Preux było zakazane
122. Wieczna tęsknota	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kogo lub czego brakowałoby najbardziej podczas długotrwałego przebywania za granicą i jakie byłyby powody tęsknoty – określa, jaki obraz relacji podmiotu literackiego z matką wyłania się z tekstu i porównuje swoje 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście porównanie i określa, kogo ono charakteryzuje oraz jak je rozumie 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czym są sztandary wymienione w drugiej zwrotce i jaki stosunek ma do nich poeta • przedstawia, z jakiego powodu osoba mówiąca nie może spotkać się z matką i wskazuje strofy, w których tłumaczy, dlaczego nie powróci do domu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, do jakich wydarzeń historycznych nawiązuje wiersz Juliusza Słowackiego i które fragmenty o tym świadczą • ocenia postępowanie podmiotu literackiego i dokonany przez niego wybór, a także uzasadnia swój sąd 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka w dostępnych źródłach utwory polskich poetów czasu romantyzmu, którzy podejmowali temat życia z dala od ojczyzny i bierze udział w klasowej recytacji wierszy, które zostają uznane za najciekawsze, a następnie przedyskutujcie problemy

	ustalenia z informacjami zawartymi w <i>Warto wiedzieć</i>		rodzinnego	• wyjaśnia, jak rozumie słowa <i>zaprząścił</i> i <i>zaczęścił</i> , użyte w ostatniej strofie utworu i podaje, od jakiego wyrazu utworzono neologizm <i>zaczęścił</i>	w nich poruszane
123. Media wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie miejsce zajmują media w codzienności • przedstawia pozytywne i negatywne oblicza mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czy utożsamianie wirtualnej rzeczywistości ze światem realnym jest groźne i podaje odpowiednie argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje swoją opinię na temat tego, które z przedstawionych cech mediów uważa za najbardziej niebezpieczne dla młodych użytkowników i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie własnego doświadczenia, w jaki sposób środki masowego przekazu manipulują odbiorcą 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia inne niż wskazane w tekstach cechy współczesnych mediów • ustala na podstawie dostępnych źródeł, czym jest <i>szum medialny</i> i omawia konkretny przykład tego zjawiska
124. Jak internet wpływa na nasz mózg?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje zalety i wady internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co skłoniło autora Nicholasa Carra do podjęcia badań nad wpływem internetu na myślenie człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pięć najważniejszych wynalazków w historii ludzkości i krótko uzasadnia swój wybór • tłumaczy, na czym polega plastyczność mózgu i jaki ma związek z ewolucją • wyjaśnia na podstawie informacji zawartych w artykule, w jaki sposób internet wpłynął na funkcjonowanie ludzkiego mózgu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak przebiega proces komunikacji podczas czytania książki oraz przeglądania strony internetowej i wskazuje najważniejsze różnice • nadaje podrozdziałom tekstu inne podtytuły 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje określenie <i>pusty rozum</i> i wyjaśnia, jak wpływa ono na wymowę artykułu • redaguje przewodnik, w którym doradzisz innym użytkownikom, jak mądrze korzystać z internetu
125. Kroczyć obraną ścieżką	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z jakiego powodu bohaterka staje przed wymiarem sprawiedliwości 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, które hasło pozytywistyczne najlepiej ilustruje postępowanie Joanny i uzasadnia swoją odpowiedź • nazywa emocje, których kobieta doświadczyła w sądzie 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego bohaterka noweli mimo otrzymania kary nie odczuwała skruchy • wymienia po trzy cechy charakteru Joanny i Mieczysława • przedstawia wybory, jakich musieli dokonać bohaterowie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje trzy przykłady archaizmów występujących w noweli Orzeszkowej i wyjaśnia ich znaczenie • proponuje własny tytuł zamieszczonego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kilku bohaterów literackich, którzy ponad dobro własne wybrali dobro innych ludzi i ocenia takie postępowanie, a także uzasadnia swoją odpowiedź • wyjaśnia, dlaczego autorka nie mówi wprost o

					<p>przyczynach ukazanej rozprawy</p> <ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji, czy Joanna dokonała słusznego wyboru, gdy podjęła decyzję o autorka nie mówi wprost o przyczynach ukazanej rozprawy kontynuowaniu nauczania dzieci
<p>126. Trudne decyzje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest narrator i jaki ma stosunek do opisywanych wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w zeszycie podane punkty planu w kolejności chronologicznej • opowiada, jakie życie wiódł pan Davranche, a jakie – stryj Juliusz 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości, które były najważniejsze dla rodziny Davranche'ów • wyjaśnia, przed jakim wyborem stanął mąż pani Davranche i co wpłynęło na jego decyzję 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postępowanie państwa Davranche'ów wobec Juliusza 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje scenę ukazaną na obrazie Auguste'a Renoira z tą przedstawioną we fragmencie utworu „Stryj Juliusz”
<p>127. Zamęt, chaos, nieporozumienie... – co oznacza dziś wieża Babel?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z biblijną historią o wieży Babel i wyjaśnia, co symbolizowała ta budowla 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie słownika, jakie jest współczesne znaczenie wyrażenia <i>wieża Babel</i> • opisuje obraz Pietera Bruegla • opisuje obraz Pietera Bruegla • porównuje oba dzieła, uwzględniając: wielkość wieży, przedstawienie ludzi, detale widoczne po lewej i prawej stronie pierwszego planu oraz tło 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada starotestamentową opowieść o wieży Babel 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób Jerzy Duda-Gracz nawiązuje do obrazu „Wieża Babel” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozterki współczesnego człowieka wyrażone w dziele Jerzego Dudy-Gracza
<p>128. Kiedy marzenia nie zostają spełnione...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu, jakie wiódł Biff • przedstawia marzenia Biffa • przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy szczęście wymaga poświęceń 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rzeczowniki najtrafniej charakteryzujące postacie dramatu • określa, czy bracia są zadowoleni ze swojego losu i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Arthura Millera • ocenia, jak rezygnacja Biffa z marzeń wpływa na osąd tego bohatera • odnosi się do podanych słów postaci, a następnie tłumaczy, czym jest dla 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się co najmniej z dziewięciu punktów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze, jak potoczą się dalsze losy bohaterów sztuki

		<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny rezygnacji Biffa z marzeń • wyjaśnia, co jest najważniejsze dla Happy'ego i co mu imponuje • tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się z siedmiu punktów 	niego przyszłość		
129. Stosownie do okoliczności	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wyrazów neutralnych ekspresywnie i nacechowanych ekspresywnie • dzieli wyrazy na nacechowane dodatnio, ujemnie oraz neutralne 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jakim celu używa się wyrazów nacechowanych • stosuje eufemizmy we wskazanych sytuacjach • podaje przyrostki, za pomocą których można utworzyć wyrazy nacechowane ekspresywnie 	• określa, czy słownictwo użyte w wypowiedziach postaci jest stosowne do sytuacji	• przekształca zdania tak, aby ich styl odpowiadał okolicznościom i odbiorcy	• przeredagowuje tekst tak, aby zawierał jedynie neutralne zwroty i wyrażenia
130. Mówimy różnie	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje zdania o takiej samej treści i wskazuje wyrazy, którymi się różnią • wskazuje słowa o charakterze powszechnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z zamieszczonego fragmentu wiersza gwarowe odpowiedniki wymienionych wyrazów • określa nadawców poszczególnych wypowiedzi na podstawie użytego przez nich słownictwa 	• układa krótki dialog przy użyciu podanego słownictwa gwarowego	• wskazuje wyrazy gwarowe i zdania, w których wyrazy gwarowe nie odpowiadają charakterowi wypowiedzi	• wyszukuje w internecie wiadomości na temat najbliższej terytorialnie gwary ludowej i zapisuje dziesięć słów charakterystycznych dla tej gwary
131. Ponieważ jestem	<ul style="list-style-type: none"> • podaje jak najwięcej skojarzeń ze słowami <i>noc</i> oraz <i>dzień</i> • określa temat wiersza i wyjaśnia, w jakiej sytuacji znajduje się osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, do kogo zwraca się w utworze podmiot literacki • wymienia obrazy i skojarzenia ukazujące w tekście życie ludzkie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę czasu w wierszu Stanisława Barańczaka • odnajduje w utworze przykłady przerzutni poetyckiej i wyjaśnia, jaką funkcję pełni ten środek stylistyczny w przywołanych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, o jakich rozterkach współczesnego człowieka jest mowa w tekście • wymienia sytuacje sprzyjające rozmyśleniom na temat życia, śmierci i miejsca człowieka w świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób poeta wypowiada się o sprawach najważniejszych • tłumaczy, jak interpunkcja zastosowana w wierszu wpływa na jego odbiór • znajduje w internecie informację o tym, jaki

				<ul style="list-style-type: none"> • komentuje fragment: <i>nie myśl, że nie jestem w stanie / wierzyć, żeś jest. W to nie wierz: jestem</i> 	<p>spektakl wystawiono po śmierci Stanisława Barańczaka w Teatrze Nowym w Poznaniu, rodzinnym mieście poety, zapoznaje się z jedną z recenzji przedstawienia i odpowiada, jakie znaczenie ma jego tytuł</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, czy podany fragment utworu nawiązuje do wiersza
<p>132. Samotność – cicha lokatorka życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Krystyny Kofy • przedstawia wybory, których dokonała bohaterka tekstu • określa problematykę przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Bognę • wyjaśnia, jaką decyzję podjęła Bogna podczas spotkania z dawną sąsiadką i dlaczego tak zrobiła • podaje, gdzie obecnie dziewczyna odwiedza rodziców • tłumaczy, dlaczego współcześnie tak wielu ludzi wybiera samotność 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Krystyny Kofy • rozważa, jakie ograniczenia nakłada na nas rodzina, a jakie ważne wartości dzięki niej otrzymujemy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób zdrobnienia wpływają na sposób narracji • pisze wypracowanie, którego mottem będą słowa księdza Jana Twardowskiego: <i>Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą...</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie wolności oraz wypowiada się na temat granic tego stanu
<p>133. Być na <i>nie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza w słowniku, co to znaczy być asertywnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sytuacje, w których bohater odmawia innym ludziom i określa, czy w każdej z nich zachowanie Felixa należy ocenić tak samo i jak można by postąpić w niektórych przypadkach 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, jakie – według niego – wydarzenia z wcześniejszego życia Felixa mogły wpłynąć na jego postawę i nastawienie do innych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy bohatera można nazwać asertywnym i podaje odpowiednie argumenty • tłumaczy, jak bohater komiksu rozumie wolność i szczęście 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie słowa: <i>Drogę do szczęścia brukujesz sobie sam</i> i czy – jego zdaniem – Felix właściwie realizuje tę zasadę
<p>134. W dobrym stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, od czego zależy posługiwanie się danym stylem • podaje, jakie są wyznaczniki danego stylu • wymienia wyznaczniki dobrego stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje podane słownictwo do odpowiedniego stylu • określa styl poszczególnych wypowiedzi i podaje przynajmniej jedną cechę 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje potoczne związki frazeologiczne sformułowaniami z języka ogólnego • stosuje synonimy, aby uniknąć powtarzania tych samych czasowników w 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i porównuje znaczenie podanych par wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście sformułowania potoczne i podaje synonimy, które można by zastosować w szkolnym wypracowaniu • formułuje odpowiedź na pytanie: <i>Dlaczego trzeba</i>

		charakteryzującą język każdej z nich	zdaniu złożonym		znać dokładne znaczenie używanych wyrazów? • przeredagowuje zdania tak, aby przekazywały informacje zgodne z zasadami zwięzłości, prostoty i jasności stylu
135. Jak unikać błędów słownikowych?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega błąd słownikowy • podaje sposoby unikania błędów słownikowych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy po jednym zdaniu z podanych szeregów słów i w każdym zestawie wskazuje wyraz, którego użycie w tworzonych wypowiedzeniach byłoby błędem 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w zeszycie po jednym zdaniu z czterema słowami wybranymi spośród wymienionych wyrazów zgodnie z ich znaczeniem • odczytuje w słowniku poprawnej polszczyzny, jakimi rzeczownikami lub przymiotnikami nie należy zastępować podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje wyrazy do właściwych wyjaśnień i układa zdania z wybraną parą podobnych słów • zapoznaje się z tekstem oraz hasłami ze słownika poprawnej polszczyzny i komentarzami mówiącymi o błędach, jakie często popełniają osoby posługujące się wskazanymi wyrazami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym mogą polegać błędy w użyciu pozostałych wyróżnionych w tekście słów za pomocą słownika poprawnej polszczyzny • podaje trzy pary wyrazów, których znaczenie jest często mylone ze względu na podobną wymowę lub budowę słów
136. Gdy życie jest wędrówką...	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje podróży, o których mówi Ryszard Kapuściński • określa cel wędrówek pisarza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różnią się pojęcia: <i>pielgrzym</i>, <i>podróżnik</i>, <i>wędrowiec</i>, <i>tulacz</i> • podaje, jaką ważną prawdę o ludziach i świecie odkrył autor podczas swoich wędrówek • tłumaczy, dlaczego reportażysta uważa, że jego sposób na życie jest trudny i odpowiedzialny • redaguje zaproszenie na spotkanie ze znanym podróżnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co to znaczy być <i>wykorzenionym człowiekiem</i>, podając przykłady postaci z literatury lub filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie, którego myślą przewodnią będzie fragment wiersza Zbigniewa Herberta
137. Dążyć do celu	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat tego, czy zawód jest tym samym co powołanie • określa, o co kłóć się 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z czyjej perspektywy narrator opowiada o rozmowie rodziców z córką i 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Jonás nie odpowiedział na ostatnie pytania córki i o czym świadczy jego milczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia pomysł nastolatki na życie i określa, czy dziewczynie uda się zrealizować marzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę, w której przedstawia myśli i uczucia Jonása • wciela się w rolę Manueli

	bohaterowie powieści • charakteryzuje na podstawie informacji z tekstu Patricię, Jonása i Manuełę	uzasadnia swoją odpowiedź	• przedstawia w formie tabeli argumenty każdej ze stron sporu		i zaproponuj takie rozwiązanie konfliktu, które mogłoby usatysfakcjonować zarówno Patricię, jak i Jonása
138. W świecie YouTube'a	• podaje wyjaśnienie pojęć <i>vlog</i> i vlogosfera • wskazuje, kim są odbiorcy filmów nagrywanych przez Paulinę Mikulę	• określa główny cel kanału „Mówiąc Inaczej” • wymienia zalety YouTube'a wspomniane przez bohaterkę artykułu	• wyjaśnia, jaką funkcję pełnią emotikony zamieszczone w tekście • podaje określenie, którym autor artykułu nazywa innych youtuberów	• przedstawia, jakie korzyści z prowadzenia kanału czerpie Paulina Mikula • zapisuje słowa należące do rodziny słowotwórczej wyrazu <i>vlog</i>	• przedstawia swój ulubiony kanał na YouTube
139. O pomysłach na życie	• określa, na czym polega aktywny, a na czym – bierny styl życia • przedstawia pomysły na życie bohaterów tekstu	• odpowiada, co zmotywowało Damiana i Karola do zrobienia pierwszego filmu • opowiada o fascynacjach Jacka	• omawia projekt „Spod klatki do siatki” • tłumaczy, czym są animacje komputerowe	• opisuje trudności, które musi pokonywać Jacek, działając w Teatrze, Którego Być Nie Powinno • wyjaśnia, w czym realizuje się grupa nsXteam	• wyraża swoją opinię o zaprezentowanych pomysłach na życie
140. Być albo nie być w internecie	• opisuje zachowanie współczesnego człowieka w kontakcie z mediami społecznościowymi	• przedstawia swoje zdanie na temat roli mediów społecznościowych w życiu współczesnego człowieka • wyjaśnia, na czym polega – zdaniem Bartosza Kabały – <i>nielinearność internetu</i>	• przedstawia, w jakim celu autor artykułu streszcza utwór Paula Austera • odnajduje w słowniku poprawnej polszczyzny znaczenie czasownika <i>partycypować</i> i zastępuje ten wyraz tak, aby uniknąć błędu leksykalnego w sformułowaniu z tekstu	• wyjaśnia, pod jakim względem bohater opowiadania przypomina – według Bartosza Kabały – współczesnego użytkownika internetu	• określa, jak w kontekście specyfiki nowych mediów rozumie stwierdzenie, że człowiek <i>przez dyfuzję wchłania to, czego nie chce</i> • przedstawia, czy zgadza się z opinią autora, że <i>w codziennym internetowym życiu [...] potrzebujemy obserwujących</i> i przytacza kilka argumentów na potwierdzenie Twojego zdania • pisze opowiadanie w dowolnej konwencji, którego inspiracją będzie tytuł artykułu Bartosza

					<p>Kabały</p> <ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w akcji <i>Wyrwij się z sieci</i>
<p>141. Sztuka w internecie czy w realu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne zagadnienia, których dotyczy wywiad • wyjaśnia, czego dowiadujemy się o artystce i jej pracach na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak według niego, ludzie powinni zachowywać się podczas zwiedzania galerii i muzeów i jakie zasady umożliwiłyby lepsze poznanie i głębsze rozumienie dzieł sztuki • opowiada, jakie jest nastawienie Jesse Darling do nowych mediów • przedstawia, jakie wady i zalety prezentowania i doświadczania sztuki za pośrednictwem internetu wymienia artystka • opowiada, co artystka mówi o tożsamości w sieci 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co ma na myśli Jesse Darling, gdy stwierdza: <i>Chcę wzbudzić w ludziach poczucie, że są we własnym ciele obok innych ciał</i> • określa, dlaczego tak ważne jest, aby dzieła sztuki były przystępne i w jaki sposób można osiągnąć ten efekt • wyjaśnia, jakie związki dostrzega pomiędzy portretami tworzonymi przez malarzy z dawnych epok a współczesnymi <i>selfie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, na jakie manipulacje i przypadki fałszowania rzeczywistości w mediach społecznościowych zwraca uwagę Jesse Darling • przedstawia swoje spostrzeżenia na temat drogi twórczej artystki – od sztuki cyfrowej, niematerialnej, korzystającej z najnowszych mediów, do przestrzennych dzieł wykonywanych ręcznie i prezentowanych w galerii 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jakich miejscach młodzi ludzie chcieliby mieć możliwość kontaktu z pracami artystycznymi • przedstawia swoje stanowisko w sprawie spostrzeżeń Jesse Darling • odnajduje strony poświęcone różnym formom ekspozycji dzieł sztuki i przygotowuje na ich temat prezentację multimedialną
<p>142. W zakamarkach podświadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rzeczywistość, w jakiej toczy się akcja komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, kim mogą być postacie ukazane przez Billa Wattersona • określa, co znajduje się w podświadomości Calvina • wypowiada się na temat ograniczeń wiekowych, które są wyznaczane dla filmów wyświetlanych w kinach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak w opowieści obrazkowej przedstawione jest <i>schodzenie do podświadomości</i> • wyjaśnia, w jaki sposób obejrzone historie mogą oddziaływać na człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje dzieło filmowe, które w określony sposób wpłynęło na jego życie • bierze aktywny udział w dyskusji o oddziaływaniu filmów na postrzeganie świata oraz na kształtowanie się osobowości młodych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat oddziaływania filmów na postrzeganie świata oraz na kształtowanie się osobowości młodych ludzi
<p>143. Średnik, dwukropek, myślnik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi, w których poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne • uzupełnia tekst brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, które przecinki powinno się zastąpić średnikami, aby zdania stały się bardziej zrozumiałe 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone z zastosowaniem średnika • uzupełnia tekst brakującymi dwukropkami • wyjaśnia funkcję myślników w podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaki znak, oprócz pytajnika, pojawia się w podanym tekście najrzadziej i podaje, jaką funkcję pełni ten znak 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze opowiadanie z dialogiem nawiązujące do zamieszczonej reprodukcji, w którym stosuje wskazane znaki interpunkcyjne

			zdaniach • uzupełnia dialog myślnikami		
144. i 145. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach • wymienia najważniejsze zasady dotyczące formatowania e-maili 	<ul style="list-style-type: none"> • zredaguje fragmenty bloga oraz wpisu na czacie zgodnie z netykietą • wskazuje wyrazy nacechowane stylistycznie lub ekspresywnie 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wypowiedzi nacechowane na neutralne • wskazuje kategorię, do której przynależy dane słowo • wskazuje wyraz o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy dobrego stylu • podaje eufemizmy, którymi można zastąpić podkreślone sformułowania • przekształca podany tekst, aby słownictwo odpowiadało treści i formie danego komunikatu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ośmiodaniowy dialog pomiędzy dziennikarzem a kolekcjonerem starych fotografii z wykorzystaniem wskazanych czasowników oraz odpowiednich znaków interpunkcyjnych
146. Najważniejsze wynalazki ludzkości – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wynalazki ludzkości • podaje epokowe wydarzenia historii nowożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła • wyjaśnia, na czym polega współczesna miniaturyzacja 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze wynalazki ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zjawisko miniaturyzacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację multimedialną na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła
147. i 148. Powtórzenie wiadomości literackich	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje i hierarchizuje poznane wiadomości

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności wymaganych na ocenę dopuszczającą